

Utredning egenavgifter för förbrukningsartiklar i samband med hjälpmedel och medicintekniska produkter	Diarienummer [Diarienummer]	Datum 2017-05-31	Version [Version]
--	--------------------------------	---------------------	----------------------

Planerat startdatum:	2016-11-01
Planerat slutdatum:	2017-05-31
Beställare:	Regionkontoret, Hälso- och sjukvård, Uppdragsavdelningen
Projektledare:	Rose-Marie Persson, Områdeschef, Hälsa och funktionsstöd, ADH

Slutrapport- Utredning egenavgifter och kostnader för förbrukningsartiklar i samband med hjälpmedel och medicintekniska produkter

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning.....	2
2. Bakgrund	3
3. Syfte	4
4. Mål	4
5. Avgränsningar	4
6. Redovisning – resultat - dialog	4
7. Redovisning – resultat - omvärldsbevakning	6
8. Redovisning – resultat - förslag	7
9. Redovisning - riskanalys	7
10. Redovisning - kommunikation	7
11. Bilagor	8
12. Fastställande	8

Utredning egenavgifter för förbrukningsartiklar i samband med hjälpmedel och medicintekniska produkter	Diarienummer [Diarienummer]	Datum 2017-05-31	Version [Version]
--	--------------------------------	---------------------	----------------------

1. Sammanfattning

Utredningen är föranledd av ökande kostnader för förbrukningsartiklar på Hallands Sjukhus och för Hörselvården **avseende** borttappade och misskötta hörapparater.

Utredningsdirektivet är ”ta fram ett beslutsunderlag avseende kostnader för förbrukningsmaterial, egenavgifter, ersättning för borttappade eller misskötta hjälpmedel, och kostnader för servicebesök för fortsatt politisk behandling”.

I utredningen beskrivs aktuell situation för de olika verksamheterna och jämförelser med angränsande landsting och regioner.

Region Halland har en generös inställning till hjälpmedel och mycket liten kostnad belastar den halländska hjälpmedelsanvändaren.

Utgångsläget vid förslagsframtagandet har varit att användandet av varje skattekrona skall vara optimal. Förslaget skall uppmuntra till rätt skötsel av hjälpmedel och återlämning när behovet inte längre finns. Gruppen har varit angelägen om att inte lägga generella kostnader på hjälpmedel.

Arbetsgruppen har i sitt förslag tagit hänsyn till de regelverk som idag finns kring besöksavgifter och högkostnadsskydd.

Förslag:

- Hyreskostnad på hjälpmedel från MTH, kopplat till högkostnadsskyddet.
- Besöksavgift hos tekniker på Hörselvård och Syncentral, kopplat till högkostnadsskyddet.
- Avgift för borttappat hjälpmedel MTH, Hörselvård och Syncentral. (Regleras redan idag i Övergripande Riktlinjer)
- Schablonavgift för borttappad eller misskött hörapparat.

I utredningen har verksamhetsföreträdare för Medicisk Teknik Halland, Syn- och Hörselvård samt Hjälpmedelscentrum deltagit. Synpunkter från brukarorganisationer har inhämtats genom RegionHandikappRådet.

Utredning egenavgifter för förbrukningsartiklar i samband med hjälpmedel och medicintekniska produkter	Diarienummer [Diarienummer]	Datum 2017-05-31	Version [Version]
--	--------------------------------	---------------------	----------------------

2. Bakgrund

I beställardialogen inför budget 2017, vilken inleddes hösten 2015 mellan Regionkontoret och förvaltningsledningen för Hälsa och funktionsstöd, HFS (fr o m 2016 Ambulans, diagnostik och hälsa, ADH) framfördes att förskrivning av hör- och synhjälpmedel som är viktiga delar i hallänningarnas möjlighet till delaktighet i samhället kraftigt ökade i antal och därmed också i kostnad.

Teknik inom hörselvården och syncentralen har förändrats till betydligt mindre, smidigare och starkare hjälpmedel. Antalet förskrivna hörapparater ökar varje år. Teknikutvecklingen gör att det nu finns hjälpmedel för funktionshinder som man tidigare inte kunde kompensera. När ett hjälpmedel har förskrivits ingår service och reparation. Besök hos tekniker är idag kostnadsfritt.

Den som tappar bort eller av oaksamhet eller misskötsel förlorat sin hörapparat får en ny hörapparat förskriven utan kostnad.

Hallands sjukhus, HS, tog i beställardialogerna upp att kostnaden för behandlingshjälpmedel och förbrukningsartiklar kopplade till dem kommer att öka. Antalet patienter som förskrivs dessa typer av hjälpmedel beräknas fortsätta att öka och möjligheten till mer avancerade hjälpmedel medför sammantaget en kostnadsökning.

Exempel på förbrukningsartiklar är andningsmasker, sensorer, filter, slangar, elektroder, däck mm.

Beskrivning på hur stor den årliga kostnaden är för resp klinik i 2016 års siffror: Öronkliniken ca 3 500 tkr/år, Lungklinikerna ca 600 tkr/år, Barn och ungdomskliniken ca 900 tkr/år, inga stora förbrukningskostnader för Syncentral eller Hörselvård. För hjälpmedelsanvändaren kostnadsfria besök, kopplat till hjälpmedlet: på Hallands Sjukhus 1 500 besök och på Hörselvården 5 500 besök.

Kostnaden för borttappade eller misskött hörapparater uppgick till 1, 250 tkr 2016.

Hjälpmedel som förskrivs av förskrivare som är anställd hos någon av Hjälpmedelscentrums kunder, kommuner, Närsjukvården, Hallands sjukhus, Psykiatriförvaltningen och Habiliteringen hyrs ut månadsvis av HMC: I månadsvis ingår service, reparationer och förbrukningsmaterial.

Principer för vad som ska vara fria nyttigheter och vad som tillhandahålls mot egenavgift behöver tydliggöras för jämlik förutsättning vid vård och behandling.

De flesta artiklar förknippade med hjälpmedel är idag avgiftsfria inom Region Halland. I andra landsting/regioner tas egenavgifter ut både för hjälpmedel,

	Diarienummer	Datum	Version
Utredning egenavgifter för förbrukningsartiklar i samband med hjälpmedel och medicintekniska produkter	[Diarienummer]	2017-05-31	[Version]
förbrukningsartiklar och medicintekniska produkter. Ansvaret är idag spritt i Region Hallands olika förvaltningar och ett samlat grepp behöver tas.			

3. Syfte

Utreda nuläge för avgifter i samband med hjälpmedel och medicintekniska produkter. Utredningen rör de hjälpmedel som administreras av Medicinsk Teknik Halland, HS och Kommunikation, ADH.

4. Mål

Ta fram ett beslutsunderlag avseende kostnader för förbrukningsmaterial, egenavgifter, ersättning för borttappade eller missköta hjälpmedel, och kostnader för servicebesök för fortsatt politisk behandling.

5. Avgränsningar – (utredningen gäller nedan)

- Kartläggning av förbrukningsartiklar som används vid reparation och service av hjälpmedel och medicintekniska produkter som idag administreras av MTH och Kommunikation.
- Kostnad och avgifter för servicebesök enligt ovan.
- Kartläggning av nuvarande förhållande avseende egenavgifter.
- Ta fram principer för egenavgifter.
- Omvärldsspaning:
  - o Nationellt
  - o Regioner/Landsting
  - o Intresseföreningar

6. Redovisning resultatet – dialog

Gruppen har resonerat kring **att=tas bort** att oaksamhet och misskötsel av sitt hjälpmedel är relativt ovanligt. Bakgrunden är oftare en okunskap som gör att hanteringen inte alltid är den bästa. Här funderade vi om man kan göra insatser med tydligare information redan vid förskrivningen av hjälpmedelet.

Att låta patienterna själva betala för förbrukningsartiklar skulle i första hand få betydelse för personer som har hjälpmedel från MTH. Vi tror att den patientgruppen kanske skulle undvika att byta sin andningsmask lika ofta som man borde. Detta visar sig vara fallet i Skåne där patienten själv inskaffar andningsmasker, dessutom

	Diarienummer	Datum	Version
Utredning egenavgifter för förbrukningsartiklar i samband med hjälpmedel och medicintekniska produkter	[Diarienummer]	2017-05-31	[Version]
<p>sker inköpen via webbshoppar, vilket visar sig vara besvärligt för just denna patientgrupp. Dessutom blir det en patientsäkerhetsrisk när man inte byter mask tillräckligt ofta.</p> <p>Administrativt blir det också en utmaning för personalen att ständigt ta en diskussion med patienterna om behovet av att byta tillräckligt ofta, kostnaden för masker kan uppgå till 3 000 kr/år.</p> <p>Gruppens resonemang kring att istället ta ut en månatlig kostnad skulle kunna innebära att patienten blir mer angelägen att återlämna sitt hjälpmedel när behovet upphör. Eventuell hyres- eller månadskostnad för hjälpmedel finns som ett uttalat önskemål inom en klinik men är inte utbrett.</p> <p>Servicebesöken hos tekniker är inte förenat med några avgifter för patienter inom något av våra hjälpmedelsområden. Ofta ingår råd och information vid dessa besökstillfällena.</p> <p>Det finns service som verksamheten kallar till och det är en form av underhållkontroll eller besiktning som regelbundet måste genomföras, servicekraven ingår i avtalet med leverantören.</p> <p>Antal borttappade hörapparater av vuxna personer uppgick 2016 till 670 st, ett totalvärde på ca 1,2 mkr. (2015, 504 h-app till en totalkostnad på 813 tkr)</p> <p>Antal borttappade hörapparater av barn var under samma period 24 st, till ett totalvärde på 47 tkr.</p>			

7. Redovisning resultatet – omvärldsbevakning

Förbrukningsartiklar, kostnad för borttappad/misskött eller aktsam hantering av

Utredning egenavgifter för
förbrukningsartiklar i samband med
hjälpmedel och medicintekniska produkter
hörapparat

Diarienummer
[Diarienummer]

Datum
2017-05-31

Version
[Version]

	Förlorad hör-apparat	Förbrukningsart hörapparat	Egenavgift CPAP	Förbrukningsart CPAP
Västra Götaland	Inköpspris – 20%/år	0	0	0
Region Skåne	Eget ägande, pat betalar allt själv		Utprovningsavgift 500 kr	Pat betalar mask och slang själv
Kronoberg	500 kr	0	0	Pat betalar mask och slang själv
Jönköping	1 000 kr	0	150 kr/mån, ej kopplat till högkostnadsskyddet	Byte av mask, slangar och filter ingår
Sörmland	Inköpspris – 20%/år	0	100 kr/mån, ej kopplat till högkostnadsskyddet	Byte av mask, slangar och filter ingår
Blekinge	Beror på typ av h-app	0	0	Pat betalar mask och slang själv

Servicebesök, i princip ingen kostnad i något landsting.
Egenavgifter, vissa landsting tar en utprovningsavgift.
Region Halland tar inte ut några av ovanstående kostnader.

8. Redovisning resultatet – förslag

Gruppen föreslår följande avgifter:

	Diarienummer	Datum	Version
Utredning egenavgifter för förbrukningsartiklari samband med hjälpmedel och medicintekniska produkter	[Diarienummer]	2017-05-31	[Version]

Förlorad, borttappad eller misskött hörapparat 1 000 kr i schablonavgift.

- Intäkter ca $600 \times 1\,000 = 600\,000$ kr i ökad intäkt

Övriga hjälpmedel enligt övergripande riktlinjer, dvs låta patienten ersätta enligt beräknat restvärde. Detta finns redan idag reglerat som en styrd rutin.

Månadsavgift/hyra på hjälpmedel från MTH 100 kr, kopplat till högkostnadsskyddet, samma som TENS. Endast en månadsavgift även om personen har flera hjälpmedel förskrivna från MTH.

- $4\,400 \times 100 \times 12 = 5\,280\,000$ kr i ökad intäkt till verksamheten
- Ungefärlig beräkning med hänsyn till andel som har frikort (50%) 2 640 000kr. (intäkt till RH)

Besöksavgift för teknikerbesök kopplat till högkostnadskortet, endast verksamheter inom Kommunikation.

- $5\,700 \times 100 = 570\,000$ kr i ökad intäkt till verksamheten. Viss osäkerhet pga ny avgiftsbefrielse för personer > 85 år.
- Ungefärlig beräkning med hänsyn tagen till andel som har frikort (50%) och har en ålder som överstiger 85 år 242 000 kr. (intäkt till RH)

9. Redovisning – riskanalys

Riskanalys har gjorts enligt projektmallen. Riskerna försökte härledas till de fyra perspektiven patient, verksamhet, medarbetare och ekonomi, se bilaga.

Den högst värderade risken handlar om ökad administration med fakturautskick till 4 400 patienter per månad. Här måste verksamheten få möjlighet att värdera arbetsuppgifterna och hantera den situationen på ett klokt sätt, ev köpa tjänst från GAS.

10. Redovisning - kommunikation

I utredningen har deltagit
avdelningschef MTH, Lotti Ruudh
verksamhetschef Kommunikation, Fanny Franzén Petersson
verksamhetschef HMC, Lars-Gunnar Petersson.

Gruppen har träffats tre gånger och dessemellan arbetat individuellt.

Under utredningens gång har verksamheterna hållits informerade och bidragit till kloka dialoger.

Utredning egenavgifter för förbrukningsartiklari samband med hjälpmedel och medicintekniska produkter	Diarienummer [Diarienummer]	Datum 2017-05-31	Version [Version]
---	--------------------------------	---------------------	----------------------

Brukarorganisationerna har sett förslaget och dialog fördes i RegionHandikapprådet den 18 maj på Löftadalens Folkhögskola. Synpunkter från RHR

- Farhåga att dom som har annan sjukdom eller funktionsnedsättning som gör att hjälpmedelet inte kunnat skötas på rätt sätt eller gått förlorat skall bli betalningsansvarig.
- Positivt med ökat ansvar för hjälpmedlet, även ekonomiskt.
- RHR menade att man bör göra det enklare att återlämna hjälpmedel, finns ett symbolvärde att ta emot även icke återanvändbara hjälpmedel.
- RHR trycker på att det måste ingå i förskrivningen hur man skall sköta sitt hjälpmedel och vilket ansvar man har.

11. Bilagor

Bilaga 1: Risk och konsekvensanalys

12. Fastställande

Undertecknas av beställare och projektledare.

Halmstad 2017-05-31

Beställare

Magdalena Barkström
[Titel]
Regionkontoret
Halmstad
2017-05-28

Projektledare

Rose-Marie Persson
Områdeschef
Hälsa och Funktionsstöd, ADH
Halmstad
2017-05-28